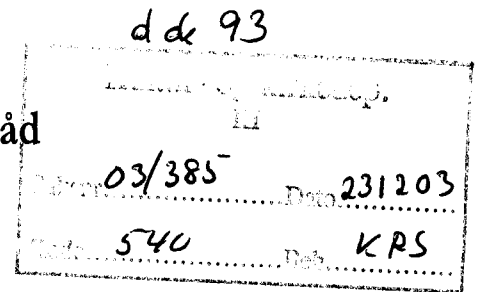

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Det kongelige kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 15.12.2003

Vår ref.: 03/268-2 TBH

Deres ref.:

Forslag til ny tjenesteordning for proster og forslag til endringer i tjenesteordningen for menighetsprester – høring

Kirkerådet viser til brev fra Kultur- og kirkedepartementet datert 10. oktober 2003 vedrørende det ovennevnte. Høringsfristen ble satt til 28. november 2003, men Kirkerådet har fått muntlig tilsagn om utsatt høringsfrist til årsskiftet. Det valgte Kirkerådet har behandlet saken på ekstraordinært møte 20. november 2003.

Kirkerådet er informert om at Bispemøtet og Presteforeningen vil få anledning til å komme med synspunkter til bearbejdede utkast til tjenesteordninger etter at den ordinære høringsrunden er gjennomført. Vi finner det naturlig at også Kirkerådet gis en tilsvarende mulighet, for eksempel gjennom et møte.

Kirkerådets uttalelse vedlegges.

Med vennlig hilsen

Erling J. Pettersen (Sign)
Direktør

Tone Thorp
Tone Thorp
seksjonsleder

Vedlegg:
Kirkerådets høringsuttalelse

Kopi:
Bispemøtet, bispedømmerådene

Forslag til ny tjenesteordning for proster og forslag til endringer i tjenesteordning for menighetsprester - høring

1 Bakgrunn

Kirkerådet har mottatt høringsbrev datert 10. oktober fra Kultur- og kirke departementet med forslag til ny tjenesteordning for proster og forslag til endringer i tjenesteordningen for menighetsprester. Under prostekonferansen i Bergen ble det fra departementets side nærmere redegjort for bakgrunnen for og innholdet i forslagene. Forslagene ble også debattert på denne konferansen. Administrasjonen i Kirkerådet deltok på konferansen.

Kirkerådet har funnet det hensiktsmessig å se de to forslagene (ny tjenesteordning for proster og endringer i tjenesteordning for menighetsprester) i sammenheng, blant annet slik at det avgis en felles høringsuttalelse. I tillegg er det nødvendig å vurdere de to tjenesteordningene i lys av den gjeldende tjenesteordningen for biskoper, som Kirkerådet mener også bør endres, jf. nedenfor.

Kirkeloven § 24 tredje ledd, bokstav a) sier at Kirkemøtet ”gir uttalelse i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige område”. Det har ikke vært tid til å forberede saken på vanlig måte for Kirkemøtet. Kirkemøtet besluttet derfor at det valgte Kirkerådet skulle behandle saken på et ekstraordinært møte, og Kirkerådet drøftet saken 20. november 2003.

Kirkemøtet/Kirkerådet har et helhetskirkelig ansvar. Dette helhetsperspektivet bør generelt prege Kirkerådets arbeid med for eksempel høringsuttalelser, og det har også preget Kirkerådets uttalelse i denne saken. Tjenesteordningen for proster (og for menighetsprester) har mange viktige perspektiver og angår mange kirkelige instanser. Ordningene er ikke bare en slags avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som fastsettes på grunnlag av forhandling mellom partsinteresser. De er også ”saker av felles kirkelig karakter”. Kirkemøtet/Kirkerådet har derfor etterstrebet at arbeidet med saken skal være preget av helhetshensyn, hva som kan bidra ”til å vekke og nære det kristelige livet i menighetene” og hvordan en kan ”fremme samarbeidet innen Den norske kirke”, jf. kirkeloven § 24 andre ledd.

Kirkerådet har hatt tilgang til noen andre høringsuttalelser som er avgitt i saken.

2 Merknader til høringsprosessen

Departementet har valgt å gjennomføre høringen slik at bare de konkrete forslagene ble sendt ut ved et høringsbrev, mens de generelle og konkrete merknadene til forslagene ble presentert muntlig på Prostekonferansen 23. oktober 2003. Departementets muntlige presentasjon ble utdelt i skriftlig form på konferansen.

Etter Kirkerådets oppfatning hadde det vært ønskelig at høringsbrevet også inneholdt en skriftlig redegjørelse – et høringsnotat – der departementet i tråd med vanlig praksis ellers i forvaltningen og kravene i Utredningsinstruksen¹ gjorde rede for bakgrunnen/formålet med forslagene, konsekvenser osv. Dette hensynet blir et stykke

¹ Utredningsinstruksen (Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget) er fastsatt ved kgl. res. Formålet med instruksen er å sikre god forberedelse av og styring med offentlige reformer, regelendringer og andre tiltak. Utredningsinstruksen gjelder muligens ikke direkte for arbeidet med tjenesteordninger, men Kirkerådet mener uansett at prinsippene i den med fordel kan være veiledende også for departementets arbeid med regelverk som fastsettes med hjemmel i grunnloven § 16 (se også kirkeloven § 34).

på vei ivaretatt ved departementets redegjørelse på prostekonferansen, men ikke alle som berøres av forslaget var tilstede der, og redegjørelsen er knapp i formen.

Det er prinsipielle og omfattende endringer som foreslås, og Kirkerådet mener det innenfor rammene som er gitt for høringen, er vanskelig å avgi en gjennomarbeidet og kvalifisert uttalelse. Kirkerådet er også klar over at denne høringsuttalelsen er generell i formen. Det hadde vært ønskelig å kunne gi mer konkrete innspill og forslag.

For det første er fristen i seg selv så korte at det er problematisk å legge opp til en tilfredsstillende saksbehandling. En sak som skal opp på Kirkemøtet skal i utgangspunkt anmeldes til Kirkerådet senest 14 uker før møtet. Det har vært knapt med tid for å få forberedt den foreliggende saken på en god måte. På den andre siden er Kirkerådet kjent med at arbeidet med revisjon av tjenesteordningen for prost har pågått i lang tid. Departementet har dessuten vist fleksibilitet i forhold til høringsfristen og tidspunkt for ikrafttredelse. I tillegg vil også Kirkerådet gi departementet honnør for at denne viktige reformen virkelig gjøres med tempo og kraft.

For det andre er det ekstra utfordrende for høringsinstansene å gi kvalifiserte synspunkter på forslagene i og med at forslagene blir presentert så nakne. Det savnes fylldigere begrunnelser og vurderinger av forslagene og hvilke konsekvenser de antas å ha. Særlig savner Kirkerådet en vurdering av administrative og økonomiske konsekvenser, jf. nedenfor.

For det tredje er Kirkerådet litt spørrende til hvorfor ikke listen over høringsinstanser inneholder lokale instanser (i første rekke menighetsråd og fellesråd). Høringsrunden fokuserer på sentrale/regionale organer og organisasjoner, men forslagene vil i høyeste grad berøre lokalnivået.

For det fjerde griper forslagene inn i flere vanskelige problemstillinger som er uavklarte, men der det i større eller mindre grad pågår prosesser med sikte på å finne løsninger. Som eksempler kan nevnes praksisen rundt ordinasjon ved domproster og forholdet til økumeniske avtaler (Osberg-utvalget arbeider med dette på oppdrag fra Bispemøtet, se nærmere nedenfor), forståelsen av tilsynsbegrepet (stikkord kan være utredningene "Embetet i Den norske kirke", "Tilsynsmodeller" og "Lokalt pastoralt tilsyn") og ulike prosesser som arbeider med alternative modeller for (lokal og regional) organisering av kirken (Bakkevig-utvalgets innstilling og det etterfølgende arbeidet med kirkelige reformer, Gjønnes-utvalgets arbeid).

Det er åpenbart at en ikke kan la alle andre saksfelt ligge i ro, i påvente av avklaringer av disse og andre problemstillinger/arbeidsprosesser som kunne vært nevnt. Utvilsomt er det behov for å justere tjenesteordningene.

Når dette nevnes, kan det også være grunn til å utvise litt selvkritikk – mange av prosessene som går (embetsutredning, arbeid med tjenesteordninger som Kirkemøtet fastsetter osv.) har trukket ut i tid. Kirkemøtet/Kirkerådet må ta sin del av ansvaret for det. Forslagene som nå foreligger fra departementet kan heller ikke sies å gripe svært direkte inn i de andre prosessene som er nevnt. Tjenesteordningen for proster fremmes som et forholdsvis grovt uttegnert rammeverk, som det vil være opp til biskoper og proster – i samarbeid med kirkelige organer ellers – å fylle med innhold. Da kan en ta hensyn til indrekirkelige prosesser som til en viss grad vil legge føringer for praktiseringen av tjenesteordningene.

I lys av de mange endringsprosessene som pågår, er det sannsynligvis også riktig å se de foreliggende forslagene et stykke på vei som midlertidige løsninger. En kan si at den nye ordningen plasseres inn i en gammel struktur. Det er mange forutsetninger som er gitt. Den geografiske prostiindelingen er gitt, og en griper ikke inn i tjenstedistrikter i eksisterende arbeidsforhold. I en ikke altfor fjern tidshorisont er det også grunn til å regne med at flere (alle?) tjenesteordninger vil måtte bli revidert på nytt. Alt kan altså ikke finne sin løsning nå. Særlig vil Kirkerådet presisere at det er mye som kunne vært tatt opp i tilknytning til tjenesteordningen for menighetsprester, men at perspektivet i denne omgangen har vært begrenset til endringer som følger mer eller mindre direkte av forslaget til ny tjenesteordning for proster.

Samtidig vil for eksempel åpningen for utstrakt delegasjon fra biskop til prost som ligger i forslaget, kunne initiere en utvikling som kan være vanskelig å reversere dersom det senere viser seg å være ønskelig. Det kan også være et mer generelt poeng – det er vanskeligere å snu eller justere en utvikling som er i gang, enn å starte med blanke ark.

Departementet siktet i utgangspunktet mot at forslagene skulle kunne settes i kraft 1. januar 2004, men presiserte at det kunne bli nødvendig å utsette ikrafttreddelsen dersom høringen avdekket stor uenighet eller det dukket opp nye og vanskelige spørsmål. Med bakgrunn i hva som faktisk dukker opp i høringsrunden, bør departementet vurdere nærmere om tidspunktet for iverksetting bør utsettes. Kirkerådet er informert om at Bispemøtet og Presteforeningen vil få anledning til å komme med synspunkter til bearbejdede utkast til tjenesteordninger etter at den ordinære høringsrunden er gjennomført. Vi finner det naturlig at også Kirkerådet gis en tilsvarende mulighet, for eksempel gjennom et møte.

3 Noen generelle merknader til forslagene

Kirkerådet vil uttrykke en klar støtte til intensjonen med og hovedprofilen i forslagene. Vi tror det er riktig med en styrket ledelse av prestatjenesten, og vi tror at det er riktig å gjøre det gjennom å styrke prosterollen.

De gjeldende tjenesteordningene for prost og for menighetsprester er fastsatt før kirkeloven trådte i kraft i 1997, og det er grunnlag for å si at de ikke fullt ut er tilpasset de rettslige rammevilkårene for virksomheten i lokalkirken som kirkeloven etablerte. Kirkerådet støtter at de i hovedsak gode erfaringene som er høstet gjennom forsøksvirksomhet, nå blir styrende for utforming av regelverk. Det er blant annet positivt

- at en legger til rette for større grad av målstyring,
- at en vil styrke ledelsen av prestatjenesten, og at en vil bedre tjenestevilkårene for den enkelte prest. Dette kan igjen bidra til å styrke rekrutteringen til prestatjenesten,
- at en ønsker å gi den enkelte menigheten en kvalitativt bedre prestatjeneste,
- at en er villig til å vurdere hva som er tjenlige administrative enheter i den kirkelige strukturen.

Samtidig som forslagene er begrunnet i gode intensjoner og at de inneholder mange gode elementer, er det grunn til å peke på at forslagene også reiser mange spørsmål. På flere punkter er det vanskelig å vurdere hva virkningen av forslagene i praksis vil bli. Både noe av styrken i forslagene og noen av de problemstillingene som forslagene reiser, skyldes at forslagene i seg selv er så lite tydelige. De legger på en måte terrenget

åpent, og det vil i første rekke være opp til biskopene og prostene å gi det materielle innhold. Kirkerådet er spørrende til om disse instansene alene skal forme utviklingen.

En mer åpen regulering av tjenesten til proster og menighetsprester har også noen sider som kan oppleves problematiske. Det reduserer blant annet forutsigbarhet. Særlig dersom det oppstår konflikter, kan det være viktig for partene å ha noen konkrete bestemmelser å støtte seg til. Slike bestemmelser finnes også i annet regelverk, men åpne tjenesteordninger kan føre til at en erstatter de formelle bestemmelsene med mer uformelle retningslinjer. Det er derfor viktig at en tenker gjennom i hvilken grad en skal "fylle ut" tjenesteordningene med instruksjer, delegasjonsreglementer, retningslinjer eller lignende.

Forslagene er med på å legge viktige premisser for framtidens kirkelige organisering, men det er svært vanskelig for Kirkerådet/Kirkemøtet å finne gode grep for å være medspillere i denne utviklingen. Det er utfordrende å finne fram til gode og konkrete forslag til endringer i tjenesteordningene blant annet fordi noe av hovedhensikten er å gå bort fra regelstyring og fordi mye av nøkkelen til suksess ligger i hvordan embetslinjen – i samvirke med rådsorganene – vil utnytte tjenesteordningene etter at de er vedtatt.

Det er flere elementer i forslagene som Kirkerådet mener bør kommenteres. Nedenfor drøftes noen elementer i forslagene mer utførlig.

4 Særlig om tjenesteordningen for proster

4.1 Forholdet mellom biskop og prost – prostens "bistår biskopen i dennes embetsutøvelse"

Departementet viser til at forslaget til ny tjenesteordning for proster er ment å videreføre den tradisjonelle forståelsen av prostens rolle – nemlig det å være biskopens medhjelper, jf. gjeldende tjenesteordning for proster § 1. Forslaget til nye tjenesteordning § 1 sier at prostens "bistår biskopen i dennes embetsutøvelse". Dette er ment å skulle bety at prostens bistår biskopen i alle oppgaver som ligger til bispeembetet, jf. tjenesteordningen for biskoper. Dette inkluderer både biskopens arbeidsgiveransvar og biskopens tilsynsansvar (herunder vigslingsmyndigheten). Departementet mener det verken er nødvendig eller hensiktsmessig å trekke noen klar grense mellom hva som er arbeidsgivermyndighet og hva som er tilsynsmyndighet i denne sammenheng. Delegasjonshjemmelen i forslaget kan oppfattes som en implisitt oppfordring til delegasjon – eller i alle fall en presumsjon om at økt delegasjon er hensiktsmessig og vil finne sted.

§ 1 i forslaget gir også hjemmel for å delegerer beslutningsmyndighet fra biskopen til prostens. Det gjelder både i enkeltsaker og innenfor avgrensede og nærmere definerte områder. Slik delegasjon er å anse som intern delegasjon, sier departementet. I forslaget er det ikke satt noen sperrer for hvor langt biskopen kan gå i å delegerer til prostens, men departementet "regner med at biskopene selv vil sette fornuftige grenser".

Forslaget til ny tjenesteordning inneholder ikke noen særskilt bestemmelse om bemyndigelse av domprosten til å utføre embetshandlinger som ligger til biskopen. I gjeldende tjenesteordning har § 14 vært forstått som en særskilt hjemmel til å gi domprosten adgang til i enkelte tilfeller å foreta ordinasjon og visitas. Slik bemyndigelse vil nå kunne skje etter den generelle delegasjonshjemmelen i forslaget §

1. Delegasjon av denne typen myndighet vil derfor kunne skje til enhver prost i bispedømmet. Departementet gjør særskilt oppmerksom på at de ikke har vurdert hvordan dette er betrakte i forhold til økumeniske avtaler som Den norske kirke har inngått.

Kirkerådet vil vise til at det i flere bispedømmer allerede har skjedd en betydelig delegasjon av oppgaver fra biskopen til prostene, dels i sammenheng med forsøksvirksomheten som har pågått de siste årene. Det synes som om en i hovedsak har vært opptatt av å styrke prostens rolle som arbeidsgiver overfor prestene. Derfor kan en si at tjenesteordningene delvis vil kodifisere en utvikling som allerede har funnet sted – eller i alle fall er i gang – flere steder.

Et første spørsmål blir om det er hensiktsmessig/ønskelig så generelt å åpne for delegasjon av myndighet fra biskop til prostene. Kirkerådet vil signalisere en viss generell skepsis til denne utviklingen. Denne tvilen er i første rekke knyttet til delegasjon av oppgaver som er ledd i, eller som henger nært sammen med, biskopens tilsynsansvar.

Kirkerådet uttalte seg i 2001² konkret om utviklingen av delegasjonspraksis i Oslo bispedømme, etter oppfordring fra Oslo biskop. Fra Kirkerådets side ble blant andre følgende momenter vektlagt:

- *Delegasjon av oppgaver kan generelt være viktig. Et utgangspunkt må være at det er hensiktsmessig at avgjørelser i størst mulig grad tas nært dem som saken berører.*
- *Det er likevel behov for å drøfte hvilke oppgaver biskopen som biskop bør utføre og hva som kan og bør delegeres fra biskopen. Dette spørsmålet bør gjennomtenkes og ikke løses tilfeldig.*
- *I regelverket er biskopen gitt en rekke oppgaver. Myndighet er ofte gitt biskopen uten at det eksplisitt er åpnet for eller drøftet muligheten av videre delegasjon. Det er ikke uten videre gitt at biskopens myndighet på alle områder kan eller bør delegeres til prostene. Et eksempel kan være myndighet som biskopen har i liturgisaker, saker om bruk av kirken mv.*
- *I utgangspunktet er det mindre problematisk at biskopen delegerer arbeidsgivermyndighet, enn at biskopen delegerer oppgaver som er knyttet til tilsynsansvaret.*
- *Det er behov for at Bispemøtet drøfter spørsmålet om delegasjon av myndighet fra biskopen. En bør vurdere i hvor stor grad det er ønskelig at det blir ulikheter mellom bispedømmene eller innad i et bispedømme.*

Disse synspunktene er relevante også i forhold til det foreliggende forslaget til ny tjenesteordning for proster.

I statsforvaltningen har det en tid vært en tendens i retning desentralisering av oppgaveløsning. Denne utviklingen påvirker også kirkeforvaltningen. Forslaget til ny tjenesteordning for prost kan ses i denne sammenhengen. Det er viktig å sikre at eventuelle særlige hensyn, teologiske eller andre, som gjør seg gjeldende i kirkeforvaltningen ikke blir skjøvet i bakgrunnen på bekostning av generelle utviklingstrekk i statlig virksomhet. På den andre siden må kirken være åpen for påvirkning fra andre samfunnsområder og organiseringsdebatt mer generelt.

² KR sak 19/01 og brev fra Kirkerådet til Oslo bispedømmeråd, datert 27. februar 2001.

Ut over det som er nevnt ovenfor, er det neppe grunn til å gå grundig inn i hensynene for og mot delegasjon på allment grunnlag her. Departementet har vurdert det slik at delegasjon fra biskop til proster er såkalt intern delegasjon – det betyr i praksis at adgangen til å delegere vil være omfattende. Det ligger en begrensning i at en ikke må gå så langt at saksbehandlingen blir uforsvarlig. Dette har departementet latt være opp til biskopene å vurdere.

Kirkerådet mener det ikke er åpenbart at all delegasjon fra biskop til prost er å anse som intern delegasjon. Dette kan problematiseres både teologisk og formelt. Begrepet 'intern delegasjon' kan i alle fall ikke brukes som et middel til å fjerne noen av mothensynene, og det kan diskuteres om all myndighet som ligger til biskopen må vurderes på samme måte når det gjelder delegasjonsadgangen. På noen områder kan en si at det ligger en slags presumsjon om at biskopen som person skal utføre oppgaver, jf. nedenfor. Biskopens myndighet har utspring i flere typer grunnlag. Kirkemøtet har for eksempel fått myndighet ved lov og delegasjon på noen områder. Der Kirkemøtet så igjen har bemyndiget biskopen, er det ikke uten videre gitt at myndigheten kan delegeres videre. I alle fall bør Kirkemøtet få mulighet til å vurdere dette på en skikkelig måte.

Det kan også være grunn til å framheve biskopens generelle ansvar for å ivareta og fremme kirkens enhet. Biskopens tilsyn skal utøves i en balanse mellom personlige, kollegiale og fellesskapsbaserte hensyn. Det er derfor et spørsmål hvordan en kan sikre at det ikke bare blir opp til den enkelte biskop å vurdere hva som bør delegeres, og hvordan en kan sikre felleselementene i tilsynet dersom det i stor grad blir delegert ut til mer enn 100 proster.

Biskopens rolle i systemet risikerer også å bli uklar. Hva gjenstår hos biskopen dersom det delegeres svært mye myndighet, og hvor ulike vil bispeprofilene bli?

Et annet moment er hvordan en kan sikre at samarbeidet med bispedømmerådet som arbeidsgiver blir godt når prostene skal overta mye av arbeidsgiveransvaret som tidligere ble ivaretatt av biskopen. Biskopen sitter jo i bispedømmerådet. Det er sikkert mulig å finne gode ordninger for dette, men det er viktig å tenke gjennom hvordan det kan skje.

Oppsummeringsvis er det derfor viktig å understreke at det må vurderes nøye hvor langt det er ønskelig å gå i delegasjon av ulike typer myndighet fra biskopen. En bør ikke lage et system som blir så fragmentert at det uthuler strukturen og vanskeliggjør helhetstenkning. I dagens komplekse struktur må en være varsom med å bidra til ytterligere oppstyking. Kirkerådet vil likevel gjenta at det også er svært viktige gevinstpotensialer ved utviklingen som departementet legger opp til.

Oppfordringen fra Kirkerådet er derfor at en ikke ukritisk delegerer alle oppgaver, men at en gjennomtenker hva som er hensiktsmessig, om det finnes sperrer for delegasjon og hvilke disse er. Bispemøtet bør ta opp denne saken og drøfte i hvor stor grad det bør legges opp til en enhetlig praksis i de ulike bispedømmene. Kanskje bør det også eksplisitt legges inn noen sperrer for delegasjon i tjenesteordningen. Etter Kirkerådets oppfatning er det mest aktuelle punktet ordinasjons-/vigslingsmyndigheten, jf. nedenfor.

Kirkerådet vil gå litt nærmere inn på to problemstillinger knyttet til delegasjon. For det første gjelder det forholdet mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet. For det andre gjelder det forholdet til økumeniske avtaler, i første rekke Porvoo-avtalen.

4.2 Særlig om delegasjon og forholdet mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet

Forholdet mellom biskopens arbeidsgiveransvar og tilsynsmyndigheten har vært mye diskutert i ulike sammenhenger. Dette spørsmålet har Kirkerådet også tidligere uttalt seg om, blant annet i relasjon til utredningen "Tilsynsmodeller". I 2001³ sa Kirkerådet for eksempel følgende:

"Grensen for når biskopen opptrer som arbeidsgiver og når biskopen opptrer som tilsynsmyndighet kan være vanskelig å trekke, siden biskopen opptrer i begge rollene mer eller mindre samtidig. ... det synes fortsatt å være behov for å tydeliggjøre og synliggjøre dette skillet noe skarpere og noe mer entydig, blant annet for å unngå unødvendige konflikter. I denne sammenhengen kan det også være grunn til å vurdere nærmere forholdet mellom biskopens rolle som sjelesørger for prestene og biskopens rolle som arbeidsgiver og tilsynsmyndighet".

Som nevnt ovenfor, legger departementet til grunn at det ikke er nødvendig å gjøre forsøk på skille mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet i denne saken.

Kirkerådet er enig i at denne problematikken ikke må, og kanskje ikke bør, løses i tilknytning til denne saken, men det er grunn til å løfte tydelig fram at det er noen alvorlige betenkeligheter knyttet til omfattende delegasjon av det som tradisjonelt oppfattes som tilsynsmyndighet, se også nedenfor i neste punkt. Delegasjon av arbeidsgivermyndighet oppfattes som mindre utproblematiske enn delegasjon av tilsynsmyndighet.

En praksis med omfattende delegasjon vil gjøre det enda viktigere å jobbe videre med å definere tilsyn generelt og vurdere delegasjon av tilsynsmyndigheten nærmere spesielt. Det er uheldig dersom ulike instanser har ulike oppfatninger av hva som ligger i tilsynsbegrepet, og det synes å være tilfellet i dag. Den som utøver tilsyn og den som blir gjenstand for tilsyn, bør vite at det er tilsynet som er i funksjon. Dette er nødvendig for å skape trygghet og tillit mellom de berørte partene. Særlig vil dette gjelde når det er aktuelt å gi bindende pålegg.

4.3 Særlig om forholdet biskopens oppgaver og økumeniske avtaler

Departementet gjør i presentasjonen – for ordens skyld – oppmerksom på at de ikke har vurdert hvordan delegasjonshjemmelen til prostene blir å betrakte i lys av økumeniske avtaler som gjelder for Den norske kirke.

Vi har allerede vært inne på at adgangen til delegasjon ikke bør implisere at biskopen kan delegerer *alle* oppgaver som kjennetegner bispeembetet til prostene. Det finnes visse oppgaver som er et særtegn for biskopens tjeneste for kirken som er knyttet opp til biskopen in personam.

Den norske kirke har i de senere år inngått en rekke forpliktende avtaler med andre kirkesamfunn. I denne sammenheng bør spesielt Porvoo-avtalen mellom anglikanske kirker i Storbritannia/Irland og nordiske og baltiske lutherske kirker nevnes. Avtalen impliserer full anerkjennelse av hverandres embete. En av premissene er dog at prestene skal være "episcopally ordained", ordinert ved biskopen, for at en slik utveksling i praksis kan finne sted. Forståelsen av biskopens oppgaver er svært viktig også i forhold til Metodistkirken i Norge ("Nådens fellesskap").

³ Sak KR 36/01.

Presteordinasjonen er ikke bare en synliggjøring av tilsynsstrukturene, men først og fremst en synliggjøring av kirkens kall til den enkelte embetsbærer, og den er en innsettelse i presteembetet. Ordinasjonshandlingen er av en slik karakter at den ikke bør kunne delegeres fritt fra biskop til prost, men bør være knyttet opp mot biskopen som den autoriserende embetsbærer for slike handlinger. Dette er ikke bare i samsvar med Porvoo-avtalens intensjon, men også med vår egen kirkes tenkning omkring bispeembetets funksjon og innhold.

I den senere tid har et utvalg, ledet av biskop Sigurd Osberg, på initiativ fra Bispemøtet, undersøkt, hvorvidt Den norske kirkes ordning der domproster i særskilte tilfeller kan forstå ordinasjonen, bør avikles. Utvalgets arbeid er ikke avsluttet. Generelt kan det likevel sies at en ytterligere utvidelse av praksisen rundt presteordinasjon økumenisk sett vil være et svært uheldig skritt.

På denne bakgrunnen oppleves det som problematisk at departementet fremmer forslaget uten å ha vurdert hvilke forpliktelser som ligger i inngåtte avtaler. Det kunne vært tatt inn noen sperrer for delegasjon på dette området, eventuelt kunne en lagt opp til at delegasjon av visse avgjørelser var betinget av godkjenning fra departementet.

Selv om tjenesteordningen i seg selv neppe er i strid med økumeniske forpliktelser, er det uheldig at det gis åpning for en praksis som vil være vanskelig å forene med inngåtte avtaler. Dette er ikke å opptre i lojalitet med inngåtte avtaler eller å virkeliggjøre intensjonen i avtalene som Kirkemøtet har inngått.⁴ Derfor må biskopene (Bispemøtet) og Kirkemøtet/Kirkerådet, dersom tjenesteordningen vedtas i den foreliggende formen, ha et særlig ansvar for å følge opp disse avtalene og se til at det ikke utvikles en uheldig praksis rundt presteordinasjon. Etter Kirkerådets oppfatning bør det tas inn en eksplisitt bestemmelse som stenger for delegasjon av vigslingsmyndighet fra biskop til prost når det gjelder prester. En slik bestemmelse hører naturlig hjemme i tjenesteordningen for biskoper. Kirkerådet mener at en slik begrensning bør dekke både myndigheten til å fatte beslutning om vigsling og selve vigslingshandlingen. Dette oppfatter vi å være i tråd med det som er gjeldende ordning (dersom domprosten vigsler prester, gjør domprosten det som fungerende biskop – ikke i kraft av delegasjon). Kirkerådet antar at bestemmelsen naturlig kan tas inn i tjenesteordningen for biskoper § 8 som et nytt siste punktum, og vi foreslår følgende tentative ordlyd:

”Beslutning om vigsling av prest kan ikke delegeres. Det samme gjelder vigslingshandlingen etter forordnet liturgi.”

Det vil for øvrig være naturlig å komme tilbake til spørsmålet om delegasjon av vigslingsmyndighet for andre tjenestegrupper enn prest på et senere tidspunkt.

4.4 Prosten som leder av prestatjenesten i prostiet

Prostens viktigste oppgave i den nye tjenesteordningen vil være å lede prestatjenesten i prostiet. Hva som ligger i at prosten ”leder” prestatjenesten er videre definert gjennom en opplisting av oppgaver, se blant andre §§ 3 og 4. Selve begrepet ’ledelse’ er ikke nærmere innholdsbestemt. Prosten har et overordnet ansvar for at prestene i prostiet samlet gir de enkelte menighetene en tilfredsstillende betjening. Det betyr for eksempel at prosten og biskopen kan bestemme at det skal være innholdsmessige forskjeller

⁴ Jf. for eksempel sak KR 61/01 Kirkerettslige konsekvenser av kirkeavtalene – status.

mellom de enkelte prestenes tjeneste. Dette er det gitt regler om i forslaget til endringer i tjenesteordningen for menighetsprester, jf. nedenfor.

Kirkerådet mener det er positivt at en vil fjerne hindringer som har gjort ledelse av prestatjenesten svært vanskelig. De nye tjenesteordningene medfører likevel store utfordringer for prostene. Det blir utfordrende å lede prester som tradisjonelt har hatt en stor grad av personlig frihet i sin tjenesteutøvelse. En må også anta at prostene mer tydelig vil framstå som administratorer, blant annet fordi de tydeligere enn før blir arbeidsgiverrepresentanter. Antakelig vil behovet for samvirke og koordinering med rådsstrukturen, og særlig kirkevergene, bli forsterket, jf. nedenfor.

Det kan være grunn til å nevne at tjenesteordningen aktualiserer spørsmålet om ledelse i menighetene, og det kan være på sin plass å advare mot at forslagene blir brukt som grunnlag for å bevege seg i en retning som kan gripe uønsket inn og legge føringer for diskusjonen omkring framtidige ledelsesmodeller. Det vil være viktig at de lokale og regionale lederne samarbeider godt, også om å utvikle felles verdier for ledelse.

Vekten i forslagene ligger på linjeledelse. Kirkerådet vil også påpeke muligheten til og viktigheten av samarbeid og teamjobbing. Dette gjelder både "internt" mellom prestene og mellom prestatjenesten, rådsstrukturen og andre kirkelig tilsatte, jf. nedenfor.

Kirkerådet vil særlig peke på en problemstilling knyttet til organisering av spesialpresttjenesten (institusjonsprester og studentprester mv.). Når forslagene nå legger stor vekt på prostens rolle som arbeidsgiver, og muligens mindre på prostens mer generelle samordnende rolle som arbeidsgiver, risikerer disse prestene, som også har andre arbeidsgivere enn bispedømmeråd/biskop, å bli satt ytterligere på siden av det ordinære systemet for ledelse av prestatjenesten. Det er vanskelig å vurdere i hvor stor grad forslagene vil bidra til å forsterke noe som kan oppfattes som en utfordring allerede i dag, men det kan være viktig å understreke at prosten bør ha et samordnende ansvar for hele prestatjenesten i prostiet, jf. §§ 1 og 9 i forslaget. En bør arbeide videre med å legge til rette for at spesialpresttjenesten kan knyttes mer tydelig opp mot den ordinære embetsstrukturen (og den kirkelige strukturen ellers).

4.5 Prostens forhold til rådsstrukturen

Et viktig trekk ved organiseringen av Den norske kirke, er de to gjennomgående strukturene eller virksomhetslinjene, prestatjenesten og rådsstrukturen. De to linjene står ikke i noen under- eller overordningsforhold til hverandre. De to linjene skal samvirke, samarbeide og samordne.

Forslaget til ny tjenesteordning for proster sier i § 2 at "prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse".

Dette er, etter Kirkerådets oppfatning, et svært vesentlig punkt. Det er et generelt problem at arbeidet med strategier i Den norske kirke er oppstykket, og flere instanser på ulike nivåer vedtar strategier som tar sikte på å styre sin og andres virksomhet. Helhet og samordning av strategi, økonomi, rapportering, tydeliggjøring av ansvarsforhold osv. er grunnleggende behov som må løses. For at dagens kirkeordning skal fungere best mulig, er det viktig at en har en felles forståelse av strategi og mål. Dette, kan en hevde, blir enda viktigere dersom en beveger seg bort fra regelstyring, og i retning mål- og resultatstyring.

Kirkerådet er derfor glad for at tjenesteordningen for proster understreker prostens forpliktelse på strategier som gjelder for Den norske kirke og i vedkommende bispedømme. Det gjenstår likevel mye for at strategiarbeidet som skjer i Den norske kirke skal være koordinert på en hensiktsmessig måte. Selv om prostens forpliktelse blir tydeliggjort, er det fortsatt et stykke igjen før en tydelig har definert hva prosten faktisk er forpliktet på.

Et nærliggende spørsmål er hva slags forhold prosten skal ha i forhold til lokale strategier og strategier for prostiet han virker i. Fokuset i bestemmelsen synes å være oppover, men det vil også være viktig å sikre en sammenheng til lokalt strategiarbeid og lokalt vedtatte strategier. Kirkerådet mener dette er ivaretatt i forslaget § 5 første ledd hvor det understrekes at prosten skal sørge for nødvendig samordning mellom prestedtjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten må arbeide for å implementere strategiene i hele sitt virke, gjennom ledelse av prestedtjenesten og i kontakten med rådsstrukturen. Kirkerådet vil benytte anledningen til å peke på det pågående arbeidet med dåpsopplæringsprosjektet og arbeidet med kirkelige reformer som to viktige strategiske prosjekter der det er viktig at prosten kan være en aktiv medspiller.

Selv om en er positiv til at forpliktelsen på strategier løftes fram, kan det være grunn til å peke på en kompliserende faktor, som kan komme til å trekke i motsatt retning. Når det nå legges opp til å styrke prostens ledelse, og ledelsesansvaret fordeles på svært mange prosters hender, risikerer en at utøvelsen av ledelse og implementeringen av strategier, blir mer fragmentert enn det som har vært tilfellet hittil.

Et annet konkret punkt i forslaget bør nevnes: § 5 pålegger prosten ”å holde seg godt orientert om de kirkelig ansattes arbeidsforhold”. Videre sies det følgende: ”Oppstår det konflikter som angår prestedtjenesten, skal prosten – om nødvendig i samarbeid med kirkelig fellelsråd – søke å finne løsninger.”

I den gjeldende tjenesteordningen har prosten tydeligere funksjoner overfor kirkelig ansatte og kirkelige organer i prostiet, og det kan være litt vanskelig å få tak på hva som egentlig ligger i de nye formuleringene. Antakelig må bestemmelsene forstås som en konkretisering av prostens ansvar for samordning mellom de to linjene i strukturen. Det er positivt at dette ansvaret understrekes, og en må forutsette at prosten evner å oppetre slik at det ikke oppstår unødvendige konflikter med fellelsrådet (eventuelt menighetsrådet) som arbeidsgiver. Prosten må også forholde seg til de alminnelige reglene i lov og avtaleverk som gjelder for arbeidsgivere generelt.

Det kan være grunn til å peke på at det vil ligge en utfordring i at det ikke finnes et rådsorgan med myndighet som direkte korresponderer med det geografiske ansvaret som prosten har. Prosten må også aktivt forholde seg til andre enheter i samfunnet som ikke umiddelbart så lett lar seg tilpasse prostiet som kirkelig enhet.

4.6 Prosten som sokneprest/menighetsprest

Hittil er prostene blitt utnevnt til både et prosteembete og et sokneprestembete. I dag er det likevel i praksis noen proster som ikke er sokneprester. Forslaget til § 6 a) følger opp dette. I framtida tar departementet sikte på å utnevne kun til et prosteembete. Samtidig vil biskopen kunne bestemme i hvilket omfang prosten også skal gjøre tjeneste som menighetsprest. Departementet regner med at prostens tjeneste som menighetsprest i framtida mer vil kunne ligne på tjenesten til en prostiprest.

Kirkerådet har registrert at det har vært ulike reaksjoner på dette konkrete forslaget.

I utgangspunktet vurderer vi dette forslaget med fokus på den spesifikke prosterollen som positivt. Det er et poeng at denne ordningen vil bli innført gradvis, og at det åpnes opp for at biskopen kan ta stilling til hva som er mest hensiktsmessig i de enkelte prostiene, blant annet ut fra geografi og arbeidsbelastning for prosten i egenskap av leder for prestedtjenesten.

Samtidig har prostene en viktig funksjon som pastorale forbilder eller rollemodeller. Dette kan det være viktig å ta vare på. For å fungere godt som leder, kan det være et poeng at prosten bevarer en tydelig pastoral identitet og inngår i en gudstjenestlig turnus i menigheten der prosten primært hører hjemme.

4.7 Kirkelig inndeling – prostiet som enhet

Forslagene som fremmes av departementet, vil innebære en prostiet som kirkelig inndelingsenhet får større betydning enn det har i dag. Prostiinndelingen er i stor grad basert på tidligere tiders bosettings- og kommunikasjonsmønstre. Det har vært foretatt noen endringer i prostigrensene de siste årene. Prostiene varierer ikke bare i forhold til antall medlemmer i Den norske kirke (fra 94.624 i Follo til 9.199 medlemmer i Nærøy), men for eksempel også i forhold til geografi, demografi, underliggende enheter (antall prestegjeld, sokn, kommuner).

I mange tilfeller vil prostiet likevel være en hensiktsmessig enhet for en mer samlet ledelse av prestedtjenesten. Når den nye organiseringen av prestedtjenesten i så stor grad foreslås knyttet opp til de eksisterende 103 prostiene ("kategorialprostier" ikke medregnet), er det nærliggende å spørre om en ikke samtidig burde vurdere om den geografiske inndelingen alle steder er hensiktsmessig.

Myndigheten i forhold til endringer i den kirkelige inndelingen er i dag fordelt mellom flere organer i kirkestrukturen, og det er behov for å vurdere hvordan en skal arbeide videre med disse problemstillingene. De må blant annet ses i sammenheng med arbeidet som skjer i regi av styringsgruppa for arbeidet med kirkelige reformer, som Kirkerådet har oppnevnt i samarbeid med blant andre Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og Bispemøtet.

Dette siste poenget leder også over til spørsmålet om hvordan forslagene til endringer i tjenesteordningene og nyorganiseringen av prestedtjenesten skal vurderes i forhold til det pågående arbeidet med å vurdere endringer i Den norske kirkes strukturer. Flere organer og instanser jobber på ulike måter med disse spørsmålene, og det pågår flere typer forsøks- og utviklingsarbeid innenfor kirken.

Det er klart at forslagene som nå kommer fra departementet er tenkt gjennomført innenfor de bestående rammene for organisering av Den norske kirke. Samtidig er det interessant å se hvilke signaler, føringer etc. som forslagene kan tenkes å gi om framtida. Ikke minst er det i lys av Kirkemøtets vedtak i sak 9/02 Innstillingen fra Kirkerådets kirke/stat-utvalg⁵ interessant å legge merke til at forslagene kan åpne muligheter til utprøving av prostiet som kirkelig forvaltningsenhet i bredere forstand og ulike former for samordning av arbeidsgiveransvar for prestene og for de øvrige kirkelige tilsatte.

⁵ Det er i forlengelsen av Kirkemøtets vedtak utarbeidet en Hovedplan for arbeidet med kirkelige reformer, som er retningsgivende for kirkens eget arbeid med kirkelige reformer.

4.8 Noen andre endringsforslag

Kirkerådet vil vise til høringsuttalelsen fra Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og forslagene som der er fremmet i tilknytning til utkastet til tjenesteordning for proster § 6 bokstavene f) og h) (begrepet "soknediakon" bør erstattes med "diakon", g) (uttrykket "fast kirkelig tjeneste" er tilstrekkelig) og k) ("vigsler" kirkegård). Kirkerådet støtter disse forslagene.

4.9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet har ikke presentert noen analyse og vurdering av hvilke økonomiske og administrative konsekvenser forslagene antas å ha. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2004 er det "satt av 3 mill. kroner til tiltak rettet mot prostetjenesten og innarbeidelsen av ny tjenesteordning for proster i 2004", men dette er ikke omtalt i tilknytning til høringen.

Som nevnt ovenfor, har det i noen bispedømmer allerede funnet sted en betydelig delegasjon av myndighet fra biskopen til prostene, dels i tilknytning til forsøkene med nyorganisering av prestedtjenesten. Det synes likevel å være behov for en omfattende styrking av den administrative og økonomiske situasjonen for prostene.

Kirkerådet opplever det derfor utilfredsstillende at disse behovene ikke er forsøkt analysert i tilknytning til høringen. De 3 millionene som er foreslått i statsbudsjettet for å lette innføringen av ny tjenesteordningen for proster, kan neppe være tilstrekkelig for å ivareta intensjonene i forslagene. Dersom disse spres jevnt utover alle prostene, tilsvarer det i underkant av 30 000 kr pr. prost. I realiteten må en derfor i all hovedsak gjennomføre endringene innenfor de eksisterende ressursrammene. Dette oppfatter vi som krevende. Kirkerådet mener (jf. også høringsuttalelsen fra Nidaros bispedømmeråd) at det er nødvendig å utarbeide en plan for hvordan de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene skal håndteres, før tjenesteordningen trer i kraft.

5 Særlig om tjenesteordningen for menighetsprester

5.1 Utgangspunkt

Departementet sier at formålet med endringene i tjenesteordningen for menighetsprester er å fjerne noen av de hindringene som i dag gjør ledelse til nærmest en umulighet. Departementet sier videre at det strengt tatt ikke er nødvendig å endre tjenesteordning for menighetsprester nå, men at det er gjort for å kunne ta ut effekten av endringene i tjenesteordning for prost.

Kirkerådets kommentarer til tjenesteordning for menighetsprest bygger på dette premiss. En vil derfor ikke ta opp tjenesteordningen i full bredde, men kommentere enkelte av endringsforslagene. En regner uansett med at tjenesteordningene må tas opp til ny gjennomgang når en ser virkningen av det pågående reformarbeid.

Kirkerådet støtter departementers formål med endringen og tror også det er fornuftig å åpne for en større mulighet for spesialisering av tjenesten for den enkelte prest, ut fra interesse, evner og behov. Alle prester vil ikke lenger nødvendigvis ha alle oppgaver. Likevel tror vi det normale må være den allmennpraktiserende prest. Se nedenfor.

5.2 Tjenestedistrikt

Forslaget til ny tjenesteordning sier at prestene sier at prestene primært skal knyttes til tjenestedistrikt, som tilsvarer prosti. Prestene får dermed et utvidet tjenestedistrikt. Departementet sier i sin redegjørelse at det er tenkt at prestene kan være knyttet til et "særskilt arbeidsområde", som er et mer begrenset arbeidsfelt, enten geografisk eller oppgavemessig. Tjenesteordningen åpner for at prestene primært knyttes til tjenestedistrikt, som tilsvarer prosti.

Prestetjenesten har i all tid vært en menighetsforankret grasrotteneste. Kirkerådet mener at denne forankring er grunnleggende for prestatjenesten også i fremtiden. Dette er en avgjørende forutsetning for å få reformen til å lykkes. Hovedvekten av prestene må også i årene som kommer knyttes til en enkelt menighet og ha denne som hovedarbeidsfelt. En tror det er viktig for både arbeid og tilhørighet å ha en slik tilknytning. Dette gjelder både for menigheter og prester. Det lokale kjennskap til mennesker, offentlige etater og andre samarbeidsparter er viktig for utførelsen av prestatjenesten. At lokalmenigheten og enkeltmennesker kan snakke om "sin" prest, er avgjørende for kirkens plass i lokalsamfunnet. I denne sammenheng er det nødvendig at prestene kan være tilgjengelig for menigheten for mer enn "basisoppgavene" som er nevnt i § 2. Dersom prestene i for stor grad blir løsrevet fra soknene for å dekke opp gudstjenester og kirkelige handlinger i prostiet, kan det være en fare for at det menighetsbyggende arbeidet utover "basisoppgavene" blir skadelidende, jf. forslaget § 2 fjerde ledd.

Kirkerådet tror også det viktig i utøvelse av ledelse at hver prest har et sted hvor de har sin basistilhørighet. Dette gjelder både prester i sokn og prester som er i spesialtjeneste. Det er viktig at både presten, soknet og andre medarbeidere vet hvor den enkelte har sin primære plassering.

Departementet foreslår en endring i §19 om tjenestebolig. Kirkerådet ser som en forutsetning for bopliktsystemet er at det normale fortsatt er at tjenesteboligene ligger i prestens særskilte arbeidsområde, når dette er et sokn. Kirkerådet mener at unntaksregelen som er nevnt i siste setning må betraktes som nettopp et sjeldent unntak.

Forslag til ny § 11 gir menighetsprester rett til å utføre kirkelige handlinger som er ønsket av en i sitt tjenestedistrikt. Det betyr at alle prester vil kunne si ja til tjenester i hele prostiet uten at noen kan styre dette. I dag har prestene samme rett i sitt prestegjeld. Kirkerådet mener det er ønskelig å få vurdert nærmere om det er ønskelig at muligheten skal være i hele tjenestedistriktet, eller bør det begrenses til eventuelt særskilt arbeidsområde? En kan i en slik situasjon få de "populære" prestene som blir bedt om å gjøre tjeneste i store områder. På samme måte vil folk kunne unngå de "upopulære" prestene. Det bør vurderes om det er rett bruk av ressurser, både menneskelige og økonomiske.

5.3 Formålsparagraf

Det er kommet en ny "formålsparagraf" for prostene (§2). Kirkerådet mener det bør vurderes om det skal innføres en tilsvarende for menighetsprest. Kirkerådet har i sitt arbeid med nye tjenesteordning for diakon, kantor og kateket foreslått en slik formulering for disse tjenestegruppene. I det videre arbeidet med tjenesteordninger og arbeidet med kirkelige reformer tror vi det er nødvendig å se på om en ikke generelt bør lage målformuleringer for kirkelige stillinger som definerer mål videre enn forholdet til paragrafer og planer.

5.4 Forholdet til de andre kirkelige ansatte i forbindelse med gudstjenester og kirkelige handlinger.

I den nye tjenesteordningen er det foreslått at "forrettende prest har ansvaret for å lede forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenester og kirkelige handlinger. Presten har i denne sammenheng rett til å instruere kirketjener, klokker organist/kantor i alle forhold der beslutningsmyndigheten ikke er lagt til andre enn presten". Kirkerådet ser positivt på at ansvarsforholdene tydeliggjøres i denne sammenheng, og ser på dette som en presisering og ikke endring i forhold til dagens ansvarsforhold. Kirkerådet tror det vil være mer hensiktsmessig å bruke en mindre krass ordbruk. Forslaget fra Nidaros bispedømmeråd tror vi er mer tjenlig, og Kirkerådet støtter dette forslaget (Presten leder i denne sammenheng kirketjener, klokker,...). Kirkerådet vil se på dette i den sammenheng når en gjennomgår dagens tjenesteordninger for diakoner, kantorer og kateketer. Vi tror at begrepet "lede" kommuniserer bedre i forhold til målet om bedre "samvirke, samarbeid og samordning" i alt arbeid i kirken.

Kirkerådet mener også at det er uheldig at en bruker begrepet "instruere" på tvers av arbeidsgiverlinjer. Vi mener begrepet hører hjemme i arbeidsgiverlinjen og ikke på tvers av den.

5.5 Forholdet til trosopplæringsplanen

Kirkerådet støtter den fortolkning som departementet gav på prostekonferansen i forhold til dåpsopplæring. Hovedansvaret vil formelt ligge inn under menighetsrådets ansvarsområde. Presten skal i konfirmasjonsarbeidet og annet arbeid på feltet arbeide i samarbeid med menighetsrådet og tilsatte i menigheten.

Departementet tar høyde for den nye trosopplæringen i menighetene ved å utvide punktet om konfirmasjonsopplæring til også å gjelde dåpsopplæring. Det bør drøftes om tiden er inne til å se på konfirmasjonsopplæringen er en del av samlede dåps-/trosopplæringen, og som sådan ikke trenger å bli nevnt spesielt.

5.6 Samarbeid

Setningen om at "soknepresten ikke kan instruere andre prester om utførelsen av deres geistlige tjeneste" er tatt bort. Kirkerådet tror det er fornuftig. Det gir mulighet for å følge opp den ledelseslinje det er lagt opp til i tjenesteordning for proster.

I tjenesteordningene for diakon, kantor og kateket står det at arbeidstakeren "plikter å gå inn i et samarbeid med de øvrige stillingsinnehaverne i menigheten". Det har fra flere hold vært ønsket en tilsvarende setning i tjenesteordningen for menighetsprestene.

Det er viktig at lokale mål og strategier samordnes i de to tjenestelinjer. Det er derfor viktig med et samvirke både mellom prest og menighetsråd, og mellom prest og de andre tilsatte i menigheten. Målet må være å stadig utvikle og forbedre samarbeidet i stabene på tvers av arbeidsgiverlinjen. Det er da viktig med avklaring innen både ansvar og oppgaver. Dette kan ikke løses fullt ut gjennom tjenesteordninger. Kirkerådet tror at en ved noen av de grep som her gjøres gir muligheter til bedre samarbeid i menighetene.